



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12780/2025
08.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јовановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Живановић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 197/25 од 07.05.2025. године, у седници одржаној 08.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 197/25 од 07.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 66/2025 од 25.12.2024. године, ставом првим изреке, одлучено је да се мења одлука о самосталном вршењу родитељског права над малолетним ВВ, садржан у пресуди Основног суда у Старој Пазови П2 5/16 од 02.06.2016. године, тако да се дете парничних странака, ВВ, рођен ...2007. године у Београду, поверава на самостално вршење родитељског права оцу и законском заступнику АА из Ставом другим изреке, одлучено је да се лични однос мал. ВВ са мајком ББ одвија по међусобном договору парничних странака, а у складу са жељама и потребама мал. ВВ. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име свог дела доприноса за издржавање мал. детета плаћа месечно износ од 15.000,00 динара уплатом на текући рачун законског заступника детета, оца АА из ..., сваког 01.-ог до 10.-ог у месецу за текући месец, почев од дана подношења тужбе 10.11.2021. године па убудуће, док за то постоје законски услови или се прилике не промене. Ставом четвртим изреке, одлучено је да се у преосталом делу који се односи на плаћање доприноса за издржавање, а за период од 05.10.2021. године па до 09.11.2021. године тужбени захтев одбија као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је предложио да се тужена делимично лиши родитељског права у односу на мал. ВВ, рођеног ...2007. године у погледу давања сагласности за исходовање личне карте пред надлежним Министарством унутрашњих послова, што би тужена била дужна да призна и трпи, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог тужиоца за издавање привремене мере ради обезбеђења неновчаног

потраживања којим би се тужена делимично лишила родитељског права у односу на мал. ВВ рођеног ...2007. године у погледу давања сагласности за исхођовање личне карте пред надлежним Министарством унутрашњих послова, што је тужена дужна да призна и трпи, као неоснован. Ставом седмим изреке, одбијен је предлог тужене да се укине привремена мера од 19.12.2021. године, којом је мал. ВВ поверен тужиоцу АА као оцу на самостално вршење родитељског права, те да се наложи тужиоцу да одмах по пријему решења о привременој мери преда мал. ВВ туженој, са трајањем привремене мере до правноснажности пресуде у овој парници, као неоснован. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 197/25 од 07.05.2025. године, ставом првим изреке, одбио жалбе парничних странака и потврдио пресуду Основног суда у Старој Пазови П2 66/2025 од 25.12.2024. године, у делу одлуке о самосталном вршењу родитељског права, одлуке о уређењу личних односа и одлуке о предлогу за одређивање привремене мере, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против става првог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...10/2023), у вези одредбе члана 208. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/2005...6/2015) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужене указује се на битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку. Неосновани су наводи ревизије тужене да је другостепени суд учинио битну повреду из одредбе члана 371. став 1., у вези члана 8. Закона о парничном поступку, имајући у виду да је другостепена пресуда донета у седници већа на основу утврђеног чињеничног стања и оцене доказа од стране првостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 5/16 од 02.06.2016. године, којом је разведен брак парничних странака, мал. ВВ поверен је туженој, као мајци, на самостално вршење родитељског права. Однос парничних странака је у дужем временском периоду високо конфликтан, због чега се тужена, у више наврата, обраћала Центру за социјални рад Стара Пазова, захтевом за помоћ у вези са проблемом у понашању које показује њен син. Од стране Центра за социјални рад је формиран стручни тим који је, након обављене опсервације током које су уочени пропусти код оба родитеља на пољу родитељства, решењем од 16.07.2021. године одредио корективни надзор над вршењем родитељског права према родитељима детета, којима су они упозорени да у циљу заштите здравственог статуса детета обезбеде одговарајући ниво родитељске сарадње на основу сачињеног плана

услуга. Услед насиља које је тужена извршила у односу на мал. ВВ, дете је почев од 05.10.2021. године прешло да живи код оца, а туженој је, решењем од 05.11.2021. године, продужена хитна мера привремене забране да контактира и прилази жртви насиља, мал. сину ВВ, на период од 30 дана са трајањем до 07.12.2021. године. Привременом мером одређеном 10.12.2021. године суд је поверио мал. ВВ тужиоцу, као оцу, на самостално вршење родитељског права. Мал. ВВ болује од целијачне болести, уназад више година, због које редовно мора да се храни безглутенски и да има посебне судове и есцајг који се користи само за његову исхрану. Ученик је III разреда средње школе, у којој постиже добар успех, а у оквиру школске средине је миран, повучен, тих, стидљив и није учествовао у конфликтним ситуацијама. Отац води рачуна о његовој исхрани и хигијени простора у коме живе. У бризи око детета тужиоцу помаже његова мајка, дететова баба. У очевој породици мал. ВВ је задовољан, осећа се добро, сигурно, заштићено, безбедно и није изложен насилним обрасцима понашања. Актуелни налази лекара специјалиста не говоре у прилог наводима мајке да је дете животно угрожено, нити да је потребно његово болничко лечење. Уочен је позитиван тренд очеве бриге о детету, поштовање савета лекара, као и учешће у здравственој заштити. Код мал. ВВ је актуелно евидентирано депресивно расположење, анксиозност, компромитовани нагонски динамизми, што су симптоми поремећаја прилагођавања, под којим се ВВ лечи код ординирајућег психијатра у Институту за ментално здравље. Мал. ВВ вербализује јасну жељу да настави да живи са оцем, који му никада није бранио да се виђа са мајком, већ га је подстицао да са њом контактира. Изричит је у томе да не жели да има контакте са мајком и да се са њом виђа, а као разлог за такав став наводи да је љут на мајку због њеног ранијег понашања према њему. Уочено је да дечак има непријатност у присуству мајке и да изостаје њихова вербална комуникација, у смислу отвореног разговора и изражавања мишљења на тему њиховог међусобног односа. Центар за социјални рад Општине Стара Пазова је, у свом налазу од 12.11.2024. године, дао мишљење да је, узимајући у обзир адаптираност мал. детета на живот у породици оца, његову мотивисаност да борави код оца, чињеницу да не контактира са мајком, те добро опште здравствено стање, у интересу мал. ВВ да буде поверен оцу АА на даљу бригу и старање, а да контакте са мајком ББ остварује самостално, уколико мал. ВВ то жели.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одлучили да измене одлуку о самосталном вршењу родитељског права, тако што су мал. ВВ поверили на самостално вршење родитељског права оцу, док ће се лични однос детета и мајке одвијати по међусобном договору, а у складу са жељама и потребама мал. ВВ, у смислу одредбе члана 60. став 4, члана 61. став 4, чланова 67, 68, 69. став 1, члана 77. став 3, члана 81. и 82. Породичног закона.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

На основу одредбе члана 77. став 3. Породичног закона, прописано је да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права. Дете има право да живи са родитељима и право да се родитељи о њему старају пре свих других, на основу одредбе члана 60. став 1. истог Закона. Дете које је навршило 15-ту годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељем живети, на основу одредбе члана 60. став 4. Породичног закона. Смисао родитељског

права прописан је одредбом члана 67. истог Закона тако што је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији Конвенције УН о правима детета "Службени лист СФРЈ" - међународни уговори, бр. 15/90, "Службени лист СРЈ" – међународни уговори, бр. 4/96, 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце, од примарног значаја је интерес детета, без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

На основу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима, а која се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права руководи најбољим интересом детета прописана је одредбом члана 266. став 1. Породичног закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу одредбе члана 270. тог Закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

У конкретном случају, мал. ВВ је, у време када су донете одлуке нижестепених судова имао 17 година, способан је за расуђивање и одлучио је да живи са оцем. Таква одлука није супротна његовом најбољем интересу, имајући у виду да доношење одлуке у најбољем интересу детета подразумева одлучивање на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно, што је овде случај. С тим у вези, у смислу одредбе члана 61. став 4. Породичног закона, дете које је навршило 15-ту годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити о одржавању личних односа са родитељем са којим не живи, па су нижестепени судови правилно препустили одржавање личних односа мал. ВВ са мајком по њиховом међусобном договору, а у складу са жељама и потребама мал. ВВ.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, јер су одбијени њени предлози за извођење доказа поновним саслушањем парничних странака и саслушањем неуропсихијатра Драгана Пајића. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази. Суд, у сваком конкретном случају, сходно резултату истраживања, слободно формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободу избора доказних средстава. Кад суд одбије да изведе предложени доказ, такву одлуку доноси јер се руководи начелом економичности која га обавезује да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова (одредба члана 10. Закона о парничном поступку).

Неосновани су наводи жалбе тужене да је другостепени суд пропустио да одлучи о делу њене жалбе коју је изјавила против одлуке о висини издржавања. Супротно тим наводима ревизије, обимна жалба тужене (29 страна), изјављена против првостепене пресуде не садржи оспоравање одлуке о висини издржавања. Ту одлуку

тужена у својој жалби помиње једино на 28 страни, указујући да је нетачно да не плаћа редовно издржавање, јер је о тој чињеници она доставила уплатнице о редовним уплатама издржавања поступајућем судији.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци, имајући у виду да тужена ревизијом неосновано оспорава правилност примене материјалног права.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**